

της Καβάγια Βασιλικής

Στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «*Pos matome Griko*» το ενδιαφέρον μας επικεντρώνεται στην *Γκρικο*

, τη γλώσσα που μιλιέται σε μία από τις δύο ελληνικές γλωσσικές νησίδες της Νότιας Ιταλίας, στην ευρύτερη περιοχή της Σαλεντινής Ελλάδας, στη Νότια Απουλία. Πρόκειται για μια μειονοτική γλώσσα, που περιλαμβάνει δωρικές λέξεις, οι οποίες μαρτυρούν την αρχαία της προέλευση, μεσαιωνικές και νεοελληνικές, καθώς και λέξεις από την τοπική ιταλική διάλεκτο της περιοχής, την *Dialetto Romanzo*.

Μέσα από το Πρόγραμμα αυτό, στοχεύουμε στη διαφύλαξη και την προστασία της, ως πολύτιμο στοιχείο της κοινής Μεσογειακής Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Συντονιστής του «*Pos matome Griko*» είναι ο Οργανισμός για τη Διατήρηση και Αξιοποίηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Μεσογείου («*Agenzia per il patrimonio culturale euromediterraneo*» – Ιταλία) και εταίροι το Ελληνοβρετανικό Κολλέγιο (το Σχολείο Ελληνικών «Μέγας Αλέξανδρος» – Ελλάδα), η Εκδοτική ΑΛΦΑ (Ελλάδα), το Πανεπιστήμιο της Κύπρου (Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών – Κύπρος) και το Ινστιτούτο Μεσογειακού Πολιτισμού («*Istituto Culture Mediterranee*» – Ιταλία).

Στόχος του Προγράμματος είναι να αναπτυχθεί μια ειδική διδακτική μέθοδος, βασισμένη σε δύο Αναλυτικά Προγράμματα, ένα για παιδιά και ένα για ενήλικες, δύο εκπαιδευτικά εγχειρίδια, ιστοσελίδα και πλατφόρμα e-learning για δωρεάν πρόσβαση στο υλικό και τις σχετικές πληροφορίες.

Τη στιγμή αυτή τα δύο Αναλυτικά Προγράμματα είναι έτοιμα και διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Προγράμματος <http://e-griko.eu/el/static/curricula-el.aspx> Το ένα απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 8-15 ετών και το άλλο σε εφήβους-ενήλικες, ενώ και τα δύο ακολουθούν τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς και παρουσιάζουν αναλυτικά τα στοιχεία που συνθέτουν τα έξι επίπεδα γλωσσομάθειας A1, A2, B1, B2, Γ1, Γ2.

Σε κάθε επίπεδο ξεχωριστά περιγράφονται οι *Γενικοί Εκπαιδευτικοί Στόχοι* (οι ανάγκες που πρέπει ανά επίπεδο να καλυφθούν), οι

Ειδικό Εκπαιδευτικοί Στόχοι

(οι ειδικότερες καταστάσεις, που αφορούν την κατανόηση και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου), οι *Καταστάσεις Επικοινωνίας* (στις οποίες πρέπει να αντεπεξέρχεται επιτυχώς ο μαθητής, σχετικά με τα προσωπικά του στοιχεία, την οικογένειά του, την κατοικία του, την εργασία, τα ταξίδια, το περιβάλλον, την κοινωνική ζωή, την αγορά κλπ.), το *Λεξιλόγιο* (αυτό που απαιτείται σε κάθε επίπεδο), η *Φωνητική* (η κατανόηση των κανόνων για την προφορά και τον τονισμό) και τα *Κοινωνιογλωσσικά Στοιχεία* (συνήθειες, έθιμα, πολιτιστικά στοιχεία, τραγούδια, γιορτές, χειρονομίες κλπ. που στοχεύουν στη σωστή ένταξη του μαθητή στην κοινωνία των ομιλητών της Γκρίκο).

Σε καθεμία από τις περιπτώσεις αυτές, παρουσιάζονται αναλυτικά όλα όσα ο μαθητής οφείλει να κατέχει, προκειμένου να ανήκει στο ένα ή το άλλο επίπεδο.

Ένα παιδί, για παράδειγμα, A1 επιπέδου πρέπει να μπορεί να περιγράψει τον εαυτό του (να αναφέρει το όνομά του, την ηλικία του, πού μένει, σε ποιο σχολείο πάει κλπ.) και αντίστοιχα ένας ενήλικας του B1 επιπέδου να δίνει πληροφορίες σε φιλικό ή τυπικό τόνο για την προσωπική του ζωή (τη διαμονή, τη διατροφή, τη μετακίνησή του, τη δουλειά του κλπ.).

Το αξιοσημείωτο είναι ότι οι περιπτώσεις αυτές συνοδεύονται από συγκεκριμένα παραδείγματα, που βοηθούν στην κατανόηση και που αποδεικνύουν τη ζωντάνια και τη χρηστικότητα της γλώσσας. Είναι αυτά που απαντούν σε ορισμένους ότι η Γκρίκο πράγματι μπορεί να ανταποκριθεί σε ποικίλα γλωσσικά περιβάλλοντα, σύγχρονα και καθημερινά.

Σχετικά δε με τη γραφή αυτών των παραδειγμάτων και με τη φωνητική μεταγραφή της γλώσσας γενικότερα, δίνονται στην Εισαγωγή των Αναλυτικών πολλές πληροφορίες, για τις δυσκολίες που προέκυψαν και τους κανόνες, στους οποίους κατέληξαν, έπειτα από έρευνα, οι καθηγητές του Προγράμματος. Θυμίζουμε ότι οι κανόνες γραφής και κάποια γραμματικά φαινόμενα δεν είναι συστηματοποιημένα,

καθώς πρόκειται για προφορική κυρίως γλώσσα και με πολλές παραλλαγές από χωριό σε χωριό.

Ετσι, συμφωνήθηκε να ακολουθηθούν συγκεκριμένοι κανόνες, προκειμένου να διευκολυνθεί η συγγραφή του έργου. Τα Αναλυτικά συνοδεύονται, επίσης, και από Βιβλιογραφία, με καταχωρημένες όλες τις πηγές, γραπτές, προφορικές και άλλες.

Εν κατακλείδι, το σημαντικότερο όλων είναι ότι για πρώτη φορά δημιουργείται Αναλυτικό Πρόγραμμα για μια μειονοτική γλώσσα, κάτι που συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της, τη μελέτη και τη διδασκαλία της. Η Γκρίκο, η γλώσσα της Νότιας Απουλίας, συστηματοποιείται και μελετάται με βάση γλωσσολογικά κριτήρια, σαν κι αυτά που προβλέπονται για τις επίσημες γλώσσες από το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς.

[Για περισσότερες πληροφορίες πατήστε εδώ](#)

www.kxghellas.gr

Το πρόγραμμα – εκπαιδευτικό υλικό: □ □ □

- Αναλυτικό Πρόγραμμα Γκρίκο για παιδιά (6-15 ετών): Επίπεδα A1, A2, B1, B2, Γ1, Γ2
- Αναλυτικό Πρόγραμμα Γκρίκο για ενήλικους: Επίπεδα A1, A2, B1, B2, Γ1, Γ2
- Διδακτικό Εγχειρίδιο Επιπέδου A1-A2 για παιδιά και Επιπέδου B1-B2 για ενήλικες
- Λεξικό: Γκρίκο – Ελληνικά – Ιταλικά

Σκοπός και στόχοι:

- Η προβολή και η αξιοποίηση της Μειονοτικής γλώσσας Γκρίκο.
- Η προβολή της γλωσσικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ποικιλότητας της περιοχής.
- Η παραγωγή μιας πρωτοποριακής διδακτικής μεθόδου, έτσι όπως προκύπτει από το συνδυασμό των παραδοσιακών εγχειριδίων και των νέων τεχνολογιών.
- Η αύξηση του ενδιαφέροντος της ομάδας-στόχου, η δημιουργία κινήτρων, που επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης των Νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ICT) στον τομέα της εκπαίδευσης.

Δραστηριότητες:

- Η ανάπτυξη μιας ειδικής διδακτικής μεθόδου και διδακτικού υλικού για τη διδασκαλία της Γκρίκο.
- Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη ιστοσελίδας και μίας πλατφόρμας e-learning για τη δωρεάν πρόσβαση στο υλικό και τις σχετικές πληροφορίες.
- Η διεξαγωγή μαθημάτων σε παιδιά και ενήλικους.
- Η οργάνωση σεμιναρίων και πολιτιστικών εργαστηρίων σχετικά με την Γκρίκο
- Η συνεργασία με τα σχολεία και τους ελληνόφωνους δήμους του Σαλέντο.

Ομάδες στόχος:

- Μαθητές και Εκπαιδευτικοί των σχολείων των ελληνόφωνων περιοχών.
- Ενήλικες κάτοικοι της Grecia Salentina.
- Δήμοι της Grecia Salentina.
- Πανεπιστήμια: Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού.
- Ελληνικές Κοινότητες και Ελληνικά Πολιτιστικά Κέντρα της Ιταλίας, όπου διδάσκεται η Νέα Ελληνική γλώσσα.
- Γενικώς όλοι όσοι ενδιαφέρονται να μάθουν ή και να βελτιώσουν τη γνώση της Γκρίκο, της γλώσσας αλλά και της πολύτιμης ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, που έχουμε χρέος να διαφυλάξουμε και να διαβιβάσουμε στις επόμενες γενιές.

[Εισαγωγή στο Αναλυτικό Πρόγραμμα](#)

Τι είχε προηγηθεί

ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΓΚΡΙΚΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΥΛΙΑΣ- ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΕ ΣΕ ΗΜΕΡΙΔΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Της Βένης Παπαδημητρίου, e-mail: veni_veni_veni@yahoo.gr .

Μέσω μιας διδακτικής μεθοδολογίας, που πραγματοποιείται με πρωτοποριακό διδακτικό υλικό, καθίσταται εύκολη και ενδιαφέρουσα η εκμάθηση της Ελληνικής διαλέκτου της Απουλίας, Γκρίκο.

Στο σκοπό αυτό στοχεύει το πρόγραμμα με τίτλο «Pos Matome Griko», το οποίο παρουσιάστηκε στις 17 Δεκεμβρίου του 2011 στην ημερίδα: «Γκρίκο: Η Ελληνικής Καταγωγής Διάλεκτος της Απουλίας και η Διδασκαλία της», στην Αθήνα.

Η ημερίδα διοργανώθηκε από το Σχολείο Ελληνικών «Μέγας Αλέξανδρος», το οποίο αποτελεί τμήμα του Ελληνοβρετανικού Κολλεγίου κι έγινε σε συνεργασία με τον Οργανισμό για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ).

Η ομάδα υλοποίησης του έργου «Pos Matome Griko», αποτελείται από Ευρωπαϊκούς εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς Οργανισμούς, που διαθέτουν μεγάλη πείρα στην ανάπτυξη παρόμοιων προγραμμάτων και υλοποιούν δραστηριότητες, που αποβλέπουν στην αξιοποίηση – προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς των χωρών της Μεσογείου. Συντελεστές της όλης προσπάθειας είναι ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Μεσογειακής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Ιταλία), το Ελληνοβρετανικό Κολλέγιο (Ελλάδα), η Άλφα Εκδοτική και Πληροφορική (Ελλάδα), το Πανεπιστήμιο της Κύπρου (Κύπρος) και το Ινστιτούτο Μεσογειακού Πολιτισμού (Ιταλία).

Η ανάπτυξη του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού (βιβλίο, CD και διαδίκτυο) υλοποιείται από τα συγκεκριμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα με μερική χρηματοδότηση από το Lifelong Learning Programme της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Αριθμός προγράμματος 511495 – LLP-1-2010-IT-KA2-KA2MP).

Κατά τη διάρκεια των εργασιών έγιναν πολλές σημαντικές ανακοινώσεις από στελέχη των εταιρών του προγράμματος ή του ΟΔΕΓ και καθηγητές οι οποίοι διδάσκουν την διάλεκτο Γκρίκο στην Σαλεντινή Ελλάδα. Αισθητή έκαναν την παρουσία τους και τα μέλη του Ελληνικού συγκροτήματος «encardia» που έκλεισαν την εκδήλωση αποδίδοντας τραγούδια και μουσική της Κάτω Ιταλίας.

Στους συμμετέχοντες έγινε εντελώς σαφές ότι « δεν μιλάμε για την αναβίωση μιας χαμένης γλώσσας αλλά για την διατήρηση και διάδοση μιας γλώσσας, που μιλιέται από κάποιες χιλιάδες ανθρώπους, οι οποίοι έχουν ανάμνηση της καταγωγής τους, καθώς και θέλουν να διατηρήσουν την ξεχωριστή πολιτιστική ταυτότητά τους»!

Στο πρώτο μέρος της ημερίδας έγινε παρουσίαση του προγράμματος από τους Isabella Bernardini d' Arnesano, Μαριάννα Κατσογιάννου, Καβάγια Βασιλική και Manuela Pellegrino.

Στο δεύτερο μέρος μίλησαν οι γκρεκάνοι καθηγητές- καθηγήτριες, Sandra Abate (Η Γκρίκο στα Σχολεία της Σαλεντινής Ελλάδας), Giorgio Vincenzo Filieri, (Η Διδασκαλία της Γκρίκο στα σχολεία της περιοχής στο πλαίσιο του Ιταλικού Κράτους. Επιχορηγήσεις, Καθηγητές, Εκπαιδευτικό υλικό) και Eufemia Attanasi (Βιβλία, Περιοδικά, Εφημερίδες, Ραδιόφωνο στην Γκρίκο. Στο παρελθόν και σήμερα).

[ΣΧΕΤΙΚΟ ΒΙΝΤΕΟ ΕΔΩ](#)

©Typologos.com 2011

ΣΧΕΤΙΚΟ

Γκρίκο: Η ελληνικής καταγωγής διάλεκτος της Απουλίας και η διδασκαλία της
www.polispress.gr □ 6/12/2011

Ο Οργανισμός για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ), σε συνεργασία με το Σχολείο Ελληνικών «Μέγας Αλέξανδρος» (τμήμα του Ελληνοβρετανικού Κολλεγίου) διοργανώνει Ημερίδα με θέμα «Γκρίκο : Η ελληνικής καταγωγής διάλεκτος της Απουλίας και η διδασκαλία της».

Ο Οργανισμός για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ) Αθηνών, μη κερδοσκοπικό σωματείο, που ιδρύθηκε το 1985, πέραν του βασικού σκοπού του αποβλέπει και στην διατήρηση συνεχούς επικοινωνίας με αποδήμους και ελληνοφώνους του εξωτερικού και στην ενίσχυση των προσπαθειών τους για την διατήρηση της προγονικής γλώσσας τους. Στο πλαίσιο της προσπάθειάς του αυτής ο ΟΔΕΓ έχει ενισχύσει την διδασκαλία της Νέας Ελληνικής και της διαλέκτου (προκήρυξη διαγωνισμών, ενίσχυση βιβλιοθηκών, παροχή υποτροφιών) και έχει συμβάλει στην διατήρηση των δεσμών μεταξύ των Ελληνοφώνων Χωριών και της Ελλάδος με φιλοξενίες μαθητών και ατόμων 3ης ηλικίας, πραγματοποίηση συνεδρίων, πολιτιστικών ημερίδων κ.α.

Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσει έντονη πολιτιστική δραστηριότητα στον χώρο της Νοτ. Ιταλίας, αποσκοπώντας στην διάσωση της πανάρχαιας Ελληνικής διαλέκτου (Γκρίκο), που κινδυνεύει να σβήσει, αλλά και την διάδοση της Νέας Ελληνικής στην Ελληνόφωνη Ζώνη της Απουλίας (Graecia Salentina – Σαλεντινή Ελλάδα).

Η εκδήλωση εντάσσεται στο πλαίσιο της Εκδήλωσης «Money Show Athens '11», που διοργανώνεται στις 16 και 17 Δεκεμβρίου 2011, στο ξενοδοχείο Χίλτον της Αθήνας.

Το πρόγραμμα «Pos Matome Griko» επινοήθηκε για να τονώσει το ενδιαφέρον και τη χρήση της γκρικο, καθιστώντας εύκολη και ενδιαφέρουσα την εκμάθησή της, μέσω μιας σύγχρονης διδακτικής μεθοδολογίας, με πρωτοποριακό διδακτικό υλικό.

Η ομάδα υλοποίησης του έργου αποτελείται από Ευρωπαϊκούς Εκπαιδευτικούς και Πολιτιστικούς Οργανισμούς, με μεγάλη πείρα στην ανάπτυξη παρόμοιων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, αλλά και σε διάφορες δραστηριότητες, που αποβλέπουν στην αξιοποίηση και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς των χωρών της Μεσογείου. Πρόκειται για τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Μεσογειακής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Ιταλία), το Ελληνοβρετανικό Κολλέγιο (Ελλάδα), την ΑΛΦΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ και ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (Ελλάδα), το Πανεπιστήμιο της Κύπρου (Κύπρος) και το Ινστιτούτο Μεσογειακού Πολιτισμού (Ιταλία).

[ΣΕΛΙΔΑ FACEBOOK](#)

ΣΧΕΤΙΚΟ

Ημερίδα Γκρικο: Η Ελληνικής Καταγωγής Διάλεκτος της Απουλίας και η Διδασκαλία της στο Ξενοδοχείο Χίλτον (Αθήνα) – 17.12.2011

Ημερίδα με θέμα «Γκρικο: Η Ελληνικής Καταγωγής Διάλεκτος της Απουλίας και η Διδασκαλία της»

Σάββατο **17 Δεκεμβρίου 2011** □

18:00 έως 21:00

Ξενοδοχείο **Χίλτον**, Αθήνα

Αίθουσα **“Τερψιχόρη Β”**

Το Σχολείο Ελληνικών «Μέγας Αλέξανδρος» (τμήμα του Ελληνοβρετανικού Κολλεγίου) διοργανώνει Ημερίδα με θέμα «Γκρίκο: Η Ελληνικής Καταγωγής Διάλεκτος της Απουλίας και η Διδασκαλία της» σε συνεργασία με τον Οργανισμό για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ).

Η εκδήλωση εντάσσεται στο πλαίσιο της Εκδήλωσης «Money Show Athens '11», που διοργανώνεται στις 16 και 17 Δεκεμβρίου 2011, στο ξενοδοχείο Χίλτον της Αθήνας.

Το πρόγραμμα Pos Matome Griko επινοήθηκε για να τονώσει το ενδιαφέρον και τη χρήση της γκρίκο, καθιστώντας εύκολη και ενδιαφέρουσα την εκμάθησή της, μέσω μιας σύγχρονης διδακτικής μεθοδολογίας, με πρωτοποριακό διδακτικό υλικό.

Η ομάδα υλοποίησης του έργου αποτελείται από Ευρωπαϊκούς Εκπαιδευτικούς και Πολιτιστικούς Οργανισμούς, με μεγάλη πείρα στην ανάπτυξη παρόμοιων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, αλλά και σε διάφορες δραστηριότητες, που αποβλέπουν στην αξιοποίηση και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς των χωρών της Μεσογείου. Πρόκειται για τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Μεσογειακής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Ιταλία), το Ελληνοβρετανικό Κολλέγιο (Ελλάδα), την ΑΛΦΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ και ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (Ελλάδα), το Πανεπιστήμιο της Κύπρου (Κύπρος) και το Ινστιτούτο Μεσογειακού Πολιτισμού (Ιταλία).

Οι βασικές θεματικές ενότητες της Ημερίδας είναι:

- Α' Μέρος: Παρουσίαση του προγράμματος «Pos Matome Griko»
- Β' Μέρος: Η γκρίκο και οι γκρεκάνοι
- Γ' Μέρος: «Τραγούδια και Μουσική της Κάτω Ιταλίας» με το μουσικό συγκρότημα encardia

Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΚΑΙ Η ΑΦΙΣΑ

Περισσότερες πληροφορίες:

Σχολείο Ελληνικών Μέγας Αλέξανδρος/ Ελληνοβρετανικό Κολλέγιο

κα Καβάγια ή κα Δημητρακοπούλου:

Τηλ.:210-8217710, Τοτ: 210-8215025, Ηλεκτρονική αλληλογραφία: alexander@bhc.gr , sag@bhc.gr

.

Οργανισμός για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας

κος Παυλάκος

Τηλ.:210 – 7718077, Τοτ: 210 – 7470463 Ηλεκτρονική αλληλογραφία : odeg@otenet.gr .

<http://e-griko.eu/el/static/info-day-athens.aspx>

www.xenesglosses.eu

ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Griko Brochure